

by měly za následek ztrátu poslaneckého mandátu. Ale pak by ovšem i legitimace žalobce musila být dána někomu jinému, nejen straně provinilce. Ale komu? —n—

Československé místní názvosloví úřední. Počátkem ledna t. r. rozeslal Stát. úřad statistický první výtisky nových lexikonů míst v Čechách podle sčítání lidu r. 1921. Vydáním lexikonu publikují se zároveň pro Čechy československé názvy míst, jež mají výlučnou platnost jako úřední jména. Zákon ze dne 14. ledna 1920 č. 266, sb. z. a nař. o úpravě názvů měst, obcí, osad i jejich částí dal základ k celkové reformě, jež jako nezbytná vystoupila u všech nástupnických států i u ostatních, které zabíraly nová dobytá území. Tak stalo se zejména v Trentě a v Alsasku; ovšem všude nebylo postupováno stejnou metodou: obyčejně vláda prostě diktovala jednojazyčný typ jmen. Pouze Československo a po jeho vzoru Poznaňsko i Polsko, postavilo názvoslovnou úpravu na právní podklad, kterého jsme dosud v Rakousku postrádali, v Uhrách pak platil známý maďarisační zákonný čl. z r. 1898, kterým byly zejména na Slovensku potlačeny všechny slovenské názvy a nahrazeny maďarskými. Československý zákon z r. 1920 zasluhuje pozornosti v několika směrech: především se týká to ustanovení úředního názvu, k němuž je nyní zmocněn ministr vnitra. Dříve ministerstvo vnitra povolovalo na žádost obce změnu jména, takže bez podnětu obce, která nesla také veškeré náklady s tím spojené (změny v pozemk. knihách, katastrech a p.), nebylo možno název opravit. Náš zákon se shodl v tomto předpise s někdejšíma maďarským, kde ministr vnitra měl vyslechnouti municipálně zastupitelstvo. U nás je však přidán ministru odborný poradní sbor t. zv. »Stálá komise pro ustanovení úředních názvů«, v níž vedle zástupců jednotlivých ministerstev, Stát. úřadu statistického a vojen. Zeměpisní ústavu zasedají i zástupci archivů zemských a ministerstva vnitra spolu se zástupci místopisné komise České Akademie a na bedrech těchto odborníků spočívá i bude spočívati názvoslovná úprava po stránce historické a filologické. V letech 1920 až 1923 byla užším výborem zmíněné komise provedena revize jmen v Čechách (celkem asi na 46.000!). V našem zákoně je dále zajímavý předpis o menšinovém jméně, které může fakultativně ustanoviti ministr pro místa, v nichž žije aspoň 20% něčeskoslovenská menšina aneb v nichž má sídlo úřad vztahující se působností svou na obvod s touto menšinou. Tím vedle československého úředního názvu jsou nyní v určitých případech schválena i jména německá, polská a maďarská. Kromě toho je důležitá i sankce, kterou uvedlo vlastně až prováděcí nařízení z 14. srpna 1921 č. 324 sb. z. a nař., že všechny veřejné úřady a podniky, rovněž i strany ve styku s nimi musí výlučně užívatí úředních názvů. Jestliže pak v podání strana užila jiného názvu než úředního, má jí býti podání vráceno do určité lhůty k opravení se zachováním účinků. Nestane-li se oprava do stanoveného dne, pokládá se podání za neučiněné. Lhůta je precisována při věcech veřej. zájmu. Třebas i otázka normativní úpravy místních jmen se časem jistě vytríbí, až bude značnější zkušenost a vzroste i judikatura, přece nejobtížnější je technika ustanoviti jednotlivé úřední názvy, které by vyhověly jak požadavkům filologickým a historickým, tak i praktickým, aby byla vhodná, snadno užitelná, změnami nepoškozovala obchodní atd. Je tedy nutno postupovati velmi opatrně a uvažovati případ každý zvláště. V Čechách úkolem tímto byl pověřen zvláštní užší výbor, který revidl všech jmen provedl. Bylo nutno aspoň u poloviny jmen obcí a osad provésti rozsáhlé šetření v historických pramenech v archivech jak v českém zemském, tak ministerstva vnitra i některých místních (třeboňském, tepelském a p.), na podkladě dokladů a dotazníků po dialektu činil závěry filolog a výsledek po stránce vědecké přezkoumal se častými dotazy na místě u obecních a okresních správ, četnických stanic, menšinových korporací, na to byly uváženy i důvody ministerstev pošt a železnic a pak teprve ministerstvo vnitra na podkladě tohoto bohatého materiálu rozhodovalo. Podobnou metodou pokračuje se i na Moravě, Slezsku i Slovensku, takže budeme míti záhy vytríbené místní názvosloví úřední. Dá se pak doufati, že se zvýší tím i zájem určitých kruhů jako

obcí, místních pracovníků a p. a při každém příštím sčítání lidu bude možno provést ještě zbylé nutné korektury, takže zanedlouho budeme mít zcela dokonalé a vyhovující názvosloví. Počátek učiněný v lexikonu pro Čechy slibuje dosažení jeho dokonce i brzy. Ča.

Nový honební zákon pro celou republiku připravuje zákonodárné oddělení ministerstva zemědělství. Osnova prý přikloní se k zásadě společenské honitby, neuznávajíc vlastní honitbu. Jinak jest pracována podle moravského zemského zákona honebního. —á—

Vliv amerického zákazu alkoholu na světový trh kávy. Z nauky o obchodní politice je známo, že opatření, kterým se zdražuje nebo znemožňuje výroba resp. obchod nebo dovoz určitého nápoje, působí zpravidla odklon spotřeby k jinému nápoji. Tak je tomu také u americké prohibice, jejíž důsledky se zvláště výrazně projevují na světovém trhu kávy. V poslední době má cena kávy na světových trzích silně vzestupnou tendenci; posledního prosince byl na př. záznam novoyorské bursy ještě 9.65 ct (promptní měsíc), kdežto 7. února už byl záznam 13.37 ct. Je přirozené, že při této situaci nemá vliv na vzestup cen jen stoupající poptávka, nýbrž že také — jako tomu bývá při takové příležitosti často — producenti zdržují své zásoby, spekulující na další vzestup cen. Světová spotřeba kávy stoupla za poslední pololeť asi o 1,800.000 pytlů, takže lze nyní odhadovati světovou potřebu asi na 20,000.000 pytlů. Při tom bylo 1. ledna 1914 světové zásoby 4,410. 000 pytlů a neviditelné zásoby ve vnitrozemí Brazílie se odhadují asi na 3,500.000 pytlů. Sklizeň 1924—1925 se odhaduje celkem na 10—11 mil. pytlů, takže je patrné, že podle této situace kávové statistiky lze očekávati další vzestup cen, ježto nabídka nebude stačit poptávce. Očekává se, že zásoby budou vyčerpány do 1. července. Kávová haussa má ovšem značný finanční význam pro Brazílii a je to také jeden z činitelů, jenž přispěl v poslední době k upevnění brazilské valuty. —ík.

Prof. Drachovský: »Národohospodářské poznámky k návrhu zákona na ochranu úspor a vkladů.« Na toto thema přednášel dne 14. února 1924 prof. dr. Drachovský v Právnické Jednotě. Ve své přednášce zabýval se hlavně příčinami, které vyvolaly tento návrh, a eventuelními následky, které pro naše hospodářství bude jeho uzákonění míti. Do detailů a do kritiky návrhu samého se nepustil, poněvadž návrh sám ve své nynější podobě je důvěrný. Považuje zákon ten za plod překvapení širokých vrstev nad úpadky některých bank a z něho vyplývajícího hnutí po větší ochraně vkladatelů před podobnými překvapeními. A tu bylo si nutno uvědomiti, že ochrana vkladatele nedá se řešiti aniž by zůstala nedotčena otázka poměru jeho k podnikání vůbec. Zastával se názor, že vkladatel je pouhý věřitel beze vztahu k podnikání. Současně však objevil se obavy, aby bankovní provoz nebyl zatížen a řádné fungování banky ohroženo. Na jedné straně se uznávalo, že stát je odkázán na bankovní úvěr a že bankovní kapitál má tak velkolepé úkoly ve státě i národu, že nutno jeho rozvoj podporovati, a na druhé straně se volalo po jeho sešněrování. Vznikly pochybnosti, zda zákonný zásah do organizace bankovní nezasáhne rušivě do sféry mezinárodně-právní a jak mají býti vyřešeny incidentní otázky právní. Volalo se po jakési actio popularis, která by poskytovala na př. vkladateli možnost volati k zodpovědnosti vedoucí činitele banky, při čemž důkazní břemeno by bylo na obviněném. Jako hlavní příčiny úpadků uváděny hlavně: špatná politika úvěrová a obchody zbožím. Prof. Drachovský ukazuje, že obvinění tohoto druhu byla často neodůvodněná: Pokud se týče úvěrů: Poměry 1918—1921 nahromadily veliké množství vkladů, úroková míra byla relativně nízká a pod světovou paritou, hledíme-li na vysokou premii risikovou. Banky nechtějíce se dáti překvapiti nejistým vývojem situace ponechávaly si sice veliké rezervy, avšak zbytek přece nespotřeboval trh peněžní, bylo tedy nutno investovat. Vyskytlo se spousta nových podniků, které měly za dané situace skvělé podmínky pro prosperitu, a přece světová krise, která k nám pronikla, a vzestup koruny přinesly důsledky, které nikdo nemohl